

Nacionālā elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome

Doma laukums 8A, Rīga, LV-1939, Latvija, tālr. +371 67221848, e-pasts neplp@neplp.lv, www.neplp.lv

Rīgā, 2022. gada 8.novembrī

LĒMUMS Nr. 409/1–2 (18012000002922–2)

Par administratīvā soda uzlikšanu administratīvā pārkāpuma lietā Nr. 18012000002922

Izskatot 2022. gada 15.septembrī uzsākto administratīvā pārkāpuma lietu par iespējamo Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma (turpmāk arī – EPLL) 26.panta pirmās daļas 3.punkta pārkāpumu pakalpojuma pēc pieprasījuma sniedzēja SIA “Global Entertainment”, reģistrācijas numurs 52103108431, darbībā, Nacionālā elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome (turpmāk arī – Padome) šādā sastāvā – Padomes priekšsēdētājs Ivars Āboliņš, Padomes priekšsēdētāja vietniece Aurēlija Ieva Druvieta, Padomes locekļi Ieva Kalderauska un Andis Plakans, piedaloties SIA “Global Entertainment” valdes loceklim /personai A./

k o n s t a t ē :

[1] Padomes Monitoringa departaments ir veicis pakalpojuma pēc pieprasījuma sniedzēja SIA “Global Entertainment” pakalpojuma “*Latvijas ziņas*” (www.lz.lv/video) 2022.gada 3.septembrī tīmekļa vietnē “YouTube” [https://www.youtube.com/watch?v=8g3EXl_e2ks¹] izplatītā raidījuma “Lučše znatj” [*“Luchshe znatj”*] pārbaudi par tā atbilstību Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma (turpmāk arī – EPLL) prasībām.

[2] Padomes locekļi ir iepazinušies ar Padomes Monitoringa departamenta 2022.gada 14.septembra pārbaudes ziņojumu Nr. P/2022/6-6/91, kurā tika konstatēts, ka pakalpojumā pēc pieprasījuma “*Latvijas ziņas*” www.lz.lv/video tiek izplatīts raidījums “Lučše znatj” [*“Luchshe znatj”*] (turpmāk arī – Raidījums). Raidījumu vada Anna Vasiļjeva [*Anna Vasiljeva*] un tajā tiek apskatītas divas tēmas:

¹ Video koplietošanas tiešsaistes sociālā tīkla tīmekļa vietne YouTube.
https://www.youtube.com/watch?v=8g3EXl_e2ks (skatīts 2022.gada 14.septembrī).

[2.1] pirmās tēmas pieteikumā tiek teikts, ka Latvijā pēc vispārējām pazīmēm ir vērojams “aukstais pilsoņu karš” [*holodnaja grazhdanskaja voina*]” pret krievu valodu un ir vērojams, ka vairāku partiju pārstāvji sacenšas, kurš vairāk uzbruks krievu valodai un krieviski runājošajiem. [...] Nacionālā apvienība un Konservatīvie esot vienojušies, ka likums par krievu valodas aizliegumu publiskajā telpā tiks virzīts paātrinātos tempos. Tiek teikts, ka arī pārējās koalīcijas partijas to atbalstīs. Tomēr pēdējo dienu lielākais notikums esot Saeimas deputāta Aleksandra Kiršteina intervija laikrakstā “Latvijas Avīze”, kurā viņš leģionārus nosaucis par nacionālajiem varoņiem, bet krievvalodīgos viņš neuzskatot par nacionālo minoritāti. Nevienš no Latvijas politiķiem neesot komentējis deputāta izteicienus. A.Kiršteins esot teicis, ka latvieši leģionā esot stājušies brīvprātīgi, lai aizsargātu Latviju un neielastu padomju okupantus Kurzemes cietoksnī. Raidījuma vadītāja saka, ka A.Kiršteins atbalsta Kremļa propagandu, jo tā arī sakot, ka latviešus nevis Vācija piespieda stāties leģionā, bet paši latvieši stājās leģionā brīvprātīgi, tāpēc tagad arī esot nepieciešama Latvijas denacifikācija. Tāpat Raidījuma vadītāja pauž nostāju, ka Krievijas prezidentam tagad vajadzētu A.Kiršteinu apbalvot ar ordeni. Savā teiktajā A.Kiršteins esot gājis vēl tālāk un teicis, ka Pārdaugavas monumenta nojaukšana Latvijas sabiedrību nesašķēl, jo latvieši krievvalodīgos nepilsoņus neuzskatot par sabiedrības sastāvdaļu. Tādējādi A.Kiršteins simts tūkstoš Latvijas iedzīvotāju izsvīturo no sabiedrības sastāva. Deputāts esot teicis, ka tie, kas trīsdesmit gadu laikā neesot iemācījušies latviešu valodu un turpina runāt čekistu valodā, kuri veica represijas un latviešu tautas deportācijas, neesot tiesīgi palikt Latvijā. Raidījuma vadītāja saka, ka esot ļoti vienkārši, ja runā krieviski, tad ņem čemodānu un dodies uz staciju. Tālāk deputāts esot runājis par “labajiem krieviem”, kuri bēgot no Putina režīma. Tiem viņš iesakot runāt klusi, jo krievu te esot daudz. Raidījuma vadītāja saka, ka Latvijas tiesas A.Kiršteina teiktajā noteikti nesaskatīšot naida kurināšanas pazīmes. Viss deputāta teiktais krievvalodīgajiem esot apvainojošs un sāpīgs. Deputāta teikto var vērtēt kā cīņu par vēlētāju balsīm, bet, ja agrāk tika baidīti latvieši ar krievu nākšanu, tad tagad notiekot krievvalodīgo baidīšana. Raidījuma vadītāja saka, ka otra lieta esot tā, ka saistībā ar energoresursu pieaugumu un dzīves līmeņa krišanos, esot vajadzība parādīt sabiedrībai, ka pie tā ir vainīgi krievvalodīgie, karš, Putins un Krievija. Trešais mērķis esot, lai no darba tirgus, par labu latviešu skolu neseismīgajiem skolēniem, izspiestu nacionālo minoritāšu jauniešus, kuri runā gan latviski, gan angļiski, gan krieviski. Pārējie Latvijas politiķi nemaz nereaģē uz to, ka A.Kiršteins krievvalodīgajiem norāda šo neapskauzamo.

[2.2] otrais raidījuma temats ir par to, ka gāzes šajā sezonā Latvijā varētu nepietikt, jo Inčukalnā esošo gāzes rezervju nebūšot pietiekoši. Secinājums ir tāds, ka, ja būs auksta ziema,

un tādu prognozējot sinoptiķi, tad mēs salsim, bet būsime lepni, jo varēsime teikt, ka bijām pirmie, kas atteicās no Krievijas gāzes.

[3] Izvērtējot Lēmuma 2.1.punktā konstatēto, 2022.gada 15.septembrī Padome pieņēma lēmumu Nr.346/1–2 (*lēmuma numurs Administratīvo pārkāpumu procesa atbalsta sistēmā – 18012000002922 – 1*), ar kuru uzsāka administratīvā pārkāpuma procesu par iespējamo EPLL 80.panta pirmajā daļā paredzētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanu SIA “Global Entertainment” pakalpojuma pēc pieprasījuma “*Latvijas ziņas*” (www.lz.lv/video) 2022.gada 3.septembrī tīmekļa vietnē YouTube [https://www.youtube.com/watch?v=8g3EXl_e2ks] izplatītajā raidījumā “*Lučše znatj*” [*“Luchshe znatj”*]. Raidījumā tika izplatīti aicinājumi, kas, iespējams, satur naida kurināšanas pazīmes, tādējādi, pārkāpjot EPLL 26.panta pirmās daļas 3.punktā noteikto: “*Elektronisko plašsaziņas līdzekļu programmās un raidījumos nedrīkst ietvert aicinājumu, kas satur mudinājumu uz vardarbību vai naida kurināšanu vai aicinājumu diskriminēt kādu personu vai personu grupu dzimuma, rases vai etniskās izcelsmes, valstspiederības, reliģiskās piederības vai pārliecības, invaliditātes, vecuma vai jebkuru citu motīvu dēļ.*”

[4] 2022.gada 20.septembrī (vēstule Nr.48/6-7) Padome informēja SIA “Global Entertainment” par to, ka 2022.gada 15.septembrī tika pieņemts lēmums uzsākt administratīvā pārkāpuma procesu lietā Nr.18012000002922 (elektroniskajam plašsaziņas līdzeklim lēmums nosūtīts 2022.gada 20.septembrī, izmantojot administratīvo pārkāpumu procesa atbalsta sistēmu (APAS)) par iespējamo EPLL 80.panta pirmajā daļā paredzētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanu pakalpojuma pēc pieprasījuma sniedzēja SIA “Global Entertainment” darbībā 2022.gada 3.septembrī un vienlaikus lūdza SIA “Global Entertainment” izvērtēt Padomes konstatēto un sniegt paskaidrojumus minētajā lietā līdz 2022.gada 4.oktobrim.

[5] 2022.gada 28.septembrī Padome saņēma SIA “Global Entertainment” vēstuli Nr.28-1, kurā tika lūgts:

“1) paskaidrot, vai Padome uzskata, ka temats par gāzi arī ietver aicinājumus, kas apdraud valsts drošību un/vai satur naida kurināšanas izpausmes, ja neietver, tad paskaidrot, ar kādu nolūku Lēmumā ir norādīts šāds temats par gāzi, ja ietver, tad paskaidrot, kādi raidījuma vadītāja vārdi satur aicinājumus, kas apdraud valsts drošību un/vai satur naida kurināšanu;
2) nosūtīt Global Entertainment SIA administratīvā pārkāpuma lietas materiālus, t.sk. Monitoringa departamenta 2022.gada 14.septembra pārbaudes ziņojumu Nr. P/2022/6-6/91 uz augstāk norādīto Iesniedzēja e-pasta adresi.”

[6] 2022.gada 3.oktobrī Padome sniedza SIA “Global Entertainment” atbildi (vēstule Nr.52/6-7), kurā informēja, ka Raidījuma temats saistībā ar gāzi Padomes lēmumā ir ietverts,

lai atspoguļotu visu Raidījuma struktūru. Vienlaikus Padome norādīja, ka lēmumā nav tāda konstatējuma, ka Raidījuma temats saistībā gāzi, ietvertu aicinājumus, kas apdraud valsts drošību un/vai satur naida kurināšanu. Vienlaikus Padome savas vēstules pielikumā pievienoja 2022.gada 14.septembra pārbaudes ziņojumu Nr. P/2022/6-6/91 un lūdza sniegt paskaidrojumus minētajā lietā līdz 2022.gada 11.oktobrim.

[7] 2022.gada 13.oktobrī Padome saņēma SIA “Global Entertainment” paskaidrojumus (vēstule Nr.13-1), kuros SIA “Global Entertainment” pārkāpumu neatzīst, savu nostāju pamatojot ar turpmāk norādītajiem argumentiem:

[7.1] *“sabiedrība vērš Padomes uzmanību uz to, ka Saeimas deputāts Aleksandrs Kiršteins ir publiska persona un viņa intervijā laikrakstā “Latvijas avīze” ir naida kurināšanas pazīmes.”;*

[7.2] *“šajā sakarā būtu loģiski, ja Padome vispirms izvērtēs, vai laikrakstā “Latvijas avīze” tika publicēta informācija, kas satur naida kurināšanu starp latviešiem un konkrēti krieviem.”* Padome norāda, ka likumdevējs Padomei ir deleģējis elektronisko plašsaziņas līdzekļu uzraudzību, bet nav paredzējis drukāto plašsaziņas līdzekļu uzraudzību. Tādējādi Padome nevērtē laikrakstā “Latvijas Avīze” izvietoto informāciju.

[7.3] *“raidījumā nav un nevar būt nekādas naida kurināšanas starp krieviem un latviešiem, raidījuma redakcija atbildīgi attiecas pret šādu jautājumu.”;*

[7.4] *“šajā sakarā Sabiedrība pieļauj, ka Padome var nepareizi interpretēt runas krievu valodā kontekstu un raidījumā pausto izteikumu būtību, kā arī ar ne mazo varbūtību domā ar kaut kādu citu loģiku.”;*

[7.5] *“raidījums atspoguļo Latvijas sabiedrības daļas, proti, krievvalodīgo, bažas par to, ka daži Latvijas politiķi Ukrainā notikušajā vaino vietējos krievus, kas neatbilst reālajai situācijai.”;*

[7.6] paskaidrojumos bez atsauces uz autoru un avotu, kā arī bez konkrētas sasaistes un analīzes ar apskatāmā raidījuma sižeta saturu, tiek citēts kāda zinātniskā darba fragments: *“Tiesību zinātnes metodes ir interpretācija, tālākveidošana un argumentācija. Juridiskā darba īpaša pazīme ir tā, ka iztulkošana saistīta ar normatīvo tekstu (jābūtības izteiksme), un tā tiek veikta saistībā ar lēmumu tiesiska strīda jautājumā. Tiesību zinātne ir tekstuāla zinātne un izmanto metodes, kuras izmanto arī citas tekstuālās zinātnes (piemēram, teoloģija). Tiesību interpretācijas metodes: vēsturiskā metode, gramatiskā, sistēmiskā, teleoloģiskā. Tiesību tālākveidošanas metodes ir analogija un teleoloģiskā redukcija. Tiesību noteikšana notiek argumentatīvā procesā. Sakarā ar pieņemamo lēmumu tiek izvirzīti un salīdzināti argumenti un pretargumenti. Visus šos argumentus uzklausa arī tiesnesis, kurš tos izsver (salīdzina) lēmuma*

pieņemšanas procesā un pēc tam rakstveidā un mutvārdos pamato pieņemto lēmumu. Zinātniskos darbos tiesību zinātnes metodes ir monogrāfiskā (induktīvi vispārināti secinājumi, loģikas metodes – dedukcija un indukcija, literatūras un tiesu nolēmumu studijas), vēsturiskā metode, salīdzinošā, kvalitatīvās un kvantitatīvās socioloģiskās metodes un citas.”;

[7.7] “sabiedrība cer, ka Padomes pieeja šai administratīvajai lietai balstīsies uz iepriekš minētajiem tiesību principiem, ņems vērā visas krievu valodas nianšes bez politiskas nozīmes, ņems vērā visas Latvijas sabiedrības noskaņojumu un intereses.”

[8] Attiecībā uz raidījuma tulkojumu no krievu valodas uz latviešu valodu, Padome norāda, ka administratīvā pārkāpuma procesa laikā Padome ir ieguvusi sertificētas tulkošanas firmas SIA „Skrivanek Baltic” Raidījuma tulkojumu latviešu valodā, kas tiek pievienots lietas materiāliem un norādīts arī turpmāk šajā lēmumā:

“Labvakar! Atkal sestdiena un atkal ar jums ir raidījums “Labāk zināt” un es, Anna Vasiļjeva. Kā jau ierasts, runāsim par svarīgāko Latvijā aizvadītajā nedēļā un mēģināsim izskaidrot, kas patiesībā noticis. Un, protams, centīsimies paredzēt, kur tas novedīs.

Rudens sākums ienesa aukstumu ne tikai Latvijas ielās, bet arī daudzu Latvijas iedzīvotāju (латвишчєв) dvēselēs. Un pat ne apkures sezonas un siltuma kosmisko cenu gaidīšanas dēļ, vienkārši valstī, pēc visām pazīmēm, notiek aukstais pilsoņu karš. Viens pēc otra valdošo partiju politiķi sacenšas uzbrukumos krievu valodai un krievvalodīgajiem. Tas, ka Nacionālā apvienība vienojās ar Konservatīvajiem, ka likumprojekts par krievu valodas aizliegšanu publiskajā telpā virzīsies uz priekšu paātrinātā tempā, vairs nepārsteidz. Vēl jo vairāk – tam piekrita visas pārējās valdošās koalīcijas partijas. Pirms divām nedēļām mēs savā raidījumā par to brīdinājām.

Bet aukstā kara visjaudīgākā zalve pēdējo septiņu dienu laikā bija Saeimas deputāta Aleksandra Kiršteina intervija laikrakstam “Latvijas Avīze”. Nacionālās apvienības politiķis aizrunājās tik tālu, ka SS leģionus nosauca par nacionālajiem militārajiem formējumiem, nosauca Vērmahtu par ieroču biedriem. Papildus tam nepilsoņus un valsts valodas nepratējus Kiršteins izsvītroja no sabiedrības un pat atņēma mazākumtautības statusu. Un, kā jau bija gaidāms, viņam neiebilda neviens Latvijas politiķis. Uz kurieni ved mūsu valsti šis kārtējais bezatbildīgais izlēciens? Mēs atbildēsim uz šo jautājumu, cik vien būs mūsu spēkos.

Otrs, kas aizvadītajā nedēļā kļuva skaidrs, ka ar gāzes rezervēm ziemei Latvijā viss ir galīgi neskaidrs. Inčukalna gāzes krātuve ir piepildīta par 55%, kas ir sliktākais rādītājs Eiropā. Tajā pašā laikā varas iestādes apgalvo, ka gāzes pietiks. Taču arvien biežāk atskan balsis, ka tas tā nav. Kuram taisnība? Vai gāzes pietiks? Mēģināsim to noskaidrot. Bet par visu pēc kārtas.

Aukstais karš ar krievvalodīgajiem. Kam tas ir izdevīgi?

Vai gāzes var nepietikt? Ar tās rezervēm viss ir noslēpumaini.

Aukstais karš ar krievvalodīgajiem. Kam tas ir izdevīgi? Tas, ka mūsu nacionālisti ik pa laikam pārsteidz un šokē ar savām iniciatīvām, šķiet, nav nekas jauns. Taču šoreiz Kiršteins ir pārspējis pats sevi. Un šeit neiztikt bez citātiem. “Latviešu tautas militārā vienība bija Latviešu leģions, kas kopā ar skandināvu, holandiešu un vācu ieroču biedriem līdz pēdējai kara dienai neļāva ieņemt citadeli Kurzemē,” saka Kiršteins. Tā viņš pasaka, ka nē, vācu okupanti latviešus un krievus ar varu neiesauca leģionā, tieši otrādi, leģionāri brīvprātīgi un ar entuziasmu karoja Hitlera pusē pret PSRS un sabiedrotajiem. Un tā bija latviešu tautas griba. Būtībā Kiršteins apstiprina Kremļa propagandas tēzes – tās pašas, saskaņā ar kurām Latvija pēc Ukrainas ir jāpakļauj denacifikācijai. Par šādiem vārdiem Krievijas Federācijas prezidentam Kiršteins būtu jāapbalvo ar ordeni, taču politiķim ar to nebija gana. Atkal citāts: “Latvieši netic, ka pieminēkļa nojaukšana sašķels sabiedrību, jo viņi nepilsoņus un tos, kuri neprot latviešu valodu, neuzskata par savu sabiedrību.” Tātad Latvijas nepilsoņi, un tādu ir vairāk nekā 100 000, vienkārši tiek izsvītroti no sabiedrības. Ar viņiem pat nav par ko runāt, neatkarīgi no tā, vai viņi zina latviešu valodu. Bet ar tiem, kuri to nezina, viss ir vēl vienkāršāk. Te pat pilsonība nepalīdzēs, un nu Kiršteina galvenā pārle: “Jāpasaka godīgi, ka tie, kuri 30 gadus pēc neatkarības atjaunošanas publiski lieto valodu, kādā runā Latvijas okupanti – čekisti, kuri nogalināja un deportēja Latvijas pilsoņus, nav pelnījuši tiesības šeit palikt.” Tas ir vienkārši: ja publiski lieto krievu valodu – “čēmodāns, stacija, Krievija.” Pēc tam viņš vērsās pie labajiem krieviem, kuri aizbēguši no Putina uz Latviju: “Neaizmirstiet, ka krievu valoda šeit nomāc visus latviešus. Jūs te vienkārši ir pārāk daudz. Tā ka sabiedriskās vietās runājiel klusi.”

Skaidrs, ka, pēc tradīcijas, mūsu tiesas šajā visā neatradīs nekādu nacionālā naida kurināšanu vai naida runu. Acīmredzams, ka krievvalodīgajiem tas viss izklausās aizvainojoši un ļoti sāpīgi. Kāds labums ir no sāpju nodarīšanas saviem kaimiņiem valstī? Pirmais ieguvums ir tūlītējs – tā ir cīņa par nacionālistiski noskaņoto vēlētāju. Agrāk varēja biedēt ar krieviem. Laiki ir mainījušies. Tagad ir izdevīgāk biedēt krievus un izdarīt uz viņiem spiedienu – kurš ir lielāks rusofobs, tas arī malacis.

Otrs ieguvums ir domāts pusgadam. Ziema un enerģētiskā krīze ir degungalā, tajā jābūt vainojamam Putinam, Krievijai un karam, taču ar tiem praktiski neko izdarīt nevar, bet aukstumā vai bez naudas sēdošo cilvēku aizkaitinājumu uz vietējiem krieviem vērst var. Pie varas esošajiem pašlaik nesaskaņas un sadzīves konflikti starp krieviem un latviešiem ir izdevīgāki nekā protestos apvienotā neapmierinātība ar cenām un dzīves līmeņa kritumu.

Trešais ieguvums ir stratēģisks. Patiesībā nacionālisti labi zina, ka lielākā daļa krievu jauniešu zina gan latviešu, gan angļu, gan krievu valodu, un arī pilsonība viņiem ir. Ar aizliegumu

publiskās vietās runāt krievu valodā, ierobežojumiem, ko paredzēts ieviest ES valodu lietošanā, ir jāatņem krievvalodīgajiem jauniešiem priekšrocība konkurencē. Tiktāl, ka nesekmīgais no latviešu skolas ir kļuvis darba tirgū vērtīgāks par teicamnieku no mazākumtautību skolas, un visu latviešu politiķu klusējošā piekrišana liecina par to, ka viņi neiebilst, lai krieviem tiktu ierādīta viņu vieta, maigi izsakoties, visai neapskaužama.

Vai gāzes var nepietikt? Ar tās rezervēm viss ir noslēpumaini. Pašlaik tās noteikti nepietiek. Parēķināsim: Latvijai ziemai parasti ir nepieciešamas 6,9 teravatstundas gāzes. Mums ir 3 teravatstundu rezerve, un vēl vienu teravatu vai mazliet vairāk Krievijas gāzes mūsu Inčukalnā valdība gatavojas nacionalizēt. Vienlaikus mēs gatavojamies taupīt gāzi un, pieņemsim, mums izdodas tās ziemas patēriņu samazināt līdz 5 teravatstundām, bet vienas teravatstundas tik un tā pietrūkst. Tas nozīmē, ka gāze būs jāiegādājas jau apkures sezonā vai nu caur Klaipēdas termināli, vai no igauņiem caur Paldiskiem. Vai šiem termināļiem pietiks jaudas? Nav skaidrs. Un ne mēs tos kontrolējam. Skaidrs, ka gāzes piegāde savai valstij būs prioritāte gan igauņiem, gan lietuviešiem. Mums būs jāgaida. Tajā pašā laikā prognozēt, par kādām ziemas cenām iegūsim trūkstošo gāzi, ir nereāli, bet pagaidām cenas tikai aug. Un ja nu ziema, kā sola fenologi, būs ar salu līdz mīnus 30 grādiem? Tad gāzes pilnīgi droši nepietiks. Un tās cenas būs kosmiskas. Tādējādi, kamēr pastāv risks, ka mēs ne tikai izputēsim, pērkot dārgo gāzi, bet arī nosalsim tās trūkuma dēļ, mūs sildīs doma, ka mēs vieni no pirmajiem Eiropā atteicāties no Krievijas gāzes, lai gan daudzi ieteica sākumā papildināt mūsu krājumus. Tas arī ir viss, ko jums labāk zināt par pagājušās nedēļas notikumiem. Sargiet nervus, sevi un savus tuviniekus! Tiekamies pēc nedēļas!”

[9] 2022.gada 19.oktobrī Padome nosūtīja SIA “Global Entertainment” vēstuli Nr.56/6–7, kurā informēja, ka 2022.gada 8.novembra Padomes sēdē tiks izskatīta administratīvā pārkāpuma lieta Nr. 1801200002922 par iespējamo Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma 80.panta pirmajā daļā paredzētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanu pakalpojuma pēc pieprasījuma sniedzēja SIA “Global Entertainment” darbībā. Vienlaikus Padome informēja, ka Padomes sēde 2022.gada 8.novembra pl. 12.00 notiks attālināti, izmantojot MS Teams programmu. Ievērojot minēto, Padome aicināja SIA “Global Entertainment” informēt Padomi par kontaktpersonu, kura attālināti piedalīsies Padomes sēdē. Vienlaikus Padome informēja, ka lieta var tikt izskatīta arī bez SIA “Global Entertainment” pārstāvja klātbūtnes, atbilstoši Administratīvās atbildības likuma 135.pantam.

[10] Lietas izskatīšanas laikā SIA “Global Entertainment” pārstāvis uzturēja iepriekš rakstiskajos paskaidrojumos norādīto pozīciju, kā arī paskaidroja, ka esot nepieciešams saņemt lēmumu, ar to iepazīties un tad arī varēšot sniegt savu vērtējumu. Tiek norādīts uz to, ka

deputāta A.Kiršteina teiktajā laikrakstā “Latvijas Avīze”, esot saskatāmas naida kurināšanas pazīmes. Pārstāvis norāda, ka Padomes vēstulēs līdz šim neesot redzējis naida pārmērumus SIA “Global Entertainment”, tāpēc, lai Padome sūtot lēmumu un redaktori un žurnālisti to izvērtēs. Pārstāvis norāda, ka viņiem esot redakcionālā atbildība, redaktori un žurnālisti ir atbildīgi, tāpēc šo lietu izskatīsim un tas būs lietderīgi. Tiek pausta nostāja, ka kāds šajā gadījumā var saskatīt naida runu, bet kāds var saskatīt viedokli. Viņš norāda, ka viedoklis nav aizliegts, tāpēc pēc lēmuma saņemšanas sniegsim atbildi.

Ievērojot minēto, Padome

secina:

[11] Pakalpojuma pēc pieprasījuma sniedzēja SIA “Global Entertainment” pakalpojuma “*Latvijas ziņas*” (www.lz.lv/video) tīmekļa vietnē YouTube izplatītā raidījuma “*Lučše znatj*” [*“Luchshe znatj”*] saturu apliecina pieejamā informācija interneta vietnē [https://www.youtube.com/watch?v=8g3EXl_e2ks] (skat. augstāk punktu [1]) un licencētas tulkošanas firmas SIA „*Skrivanek Baltic*” veiktais raidījuma “*Lučše znatj*” [*“Luchshe znatj”*] tulkojums latviešu valodā (turpmāk arī – Tulkojums), (skat. augstāk punktu [8]).

[12] EPLL 26.pants nosaka to, ka elektronisko plašsaziņas līdzekļu programmās un raidījumos nedrīkst ietvert un, konkrēti, šā panta pirmās daļas 3.punkts nosaka, ka nedrīkst ietvert “*aicinājumu, kas satur mudinājumu uz vardarbību vai naida kurināšanu vai aicinājumu diskriminēt kādu personu vai personu grupu dzimuma, rases vai etniskās izcelsmes, valstspiederības, reliģiskās piederības vai pārliecības, invaliditātes, vecuma vai jebkuru citu motīvu dēļ.*”

[13] Kā liecina Padomes konstatētais (skat. augstāk punktu [2] un punktu [8]), SIA “Global Entertainment” tika izplatīta informācija, kura satur naida kurināšanas pazīmes. Konkrēti:

[13.1] Raidījuma vadītāja saka (skat. augstāk Tulkojumu punktā [8]), ka “*(..) vienkārši valstī, pēc visām pazīmēm, notiek aukstais pilsoņu karš. Viens pēc otra valdošo partiju politiķi sacenšas uzbrukumos krievu valodai un krievvalodīgajiem.*” Lietojot terminu “aukstais pilsoņu karš”, kurā “*viens pēc otra valdošo partiju politiķi sacenšas uzbrukumos krievu valodai un krievvalodīgajiem*” liek krievvalodīgajiem noprast, ka viņi tiek aizskarti, ka viņiem tiek uzbrukts un to dara pie politiskās varas esošie latvieši. Šajā Raidījuma vadītājas izteicienā ir vērojamas naida kurināšanas pazīmes, jo krievvalodīgie tiek tiešā un netiešā veidā kūdīti pret latviešiem, kas var radīt etnisko spriedzi Latvijā šajos ģeopolitiski sarežģītajos apstākļos.

[13.2] Raidījuma vadītāja, atsaucoties uz Saeimas deputāta A.Kiršteina teikto laikrakstā “Latvijas Avīze”, saka (skat. augstāk Tulkojumu punktā [8]), ka *“tā viņš (domāts Kiršteins) pasaka, ka nē, vācu okupanti latviešus un krievus ar varu neiesauca leģionā, tieši otrādi, leģionāri brīvprātīgi un ar entuziasmu karoja Hitlera pusē pret PSRS un sabiedrotajiem. Un tā bija latviešu tautas griba. Būtībā Kiršteins apstiprina Kremļa propagandas tēzes – tās pašas, saskaņā ar kurām Latvija pēc Ukrainas ir jāpakļauj denacifikācijai. Par šādiem vārdiem Krievijas Federācijas prezidentam Kiršteins būtu jāapbalvo ar ordeni (..)”* Raidījuma vadītājas atsaucē uz Krievijas valsts propagandu par Latvijas pakļaušanu denacifikācijai saistībā ar Otrā Pasaules kara notikumiem Latvijas teritorijā, liek noprast, ka viņa Latvijas denacifikāciju, iespējams, atbalstītu. Arī raidījuma vadītājas, kontekstā ar Latviju pieminētā Ukrainas denacifikācija bez plašāka skaidrojumu mazāk izglītotam un mazāk informētam skatītājam/klausītājam, ir uztverama kā Krievijas pareizs solis kara uzsākšanai Ukrainā. Šādas informācijas paušana Latvijas jurisdikcijā esoša pakalpojuma pēc pieprasījuma sniedzēja pakalpojumā nav pieļaujama.

[13.3] Raidījuma vadītāja saka (skat. augstāk Tulkojumu punktā [8]), ka *“ziema un enerģētiskā krīze ir degungalā, tajā jābūt vainojamam Putinam, Krievijai un karam, taču ar tiem praktiski neko izdarīt nevar, bet aukstumā vai bez naudas sēdošo cilvēku aizkaitinājumu uz vietējiem krieviem vērst var. Pie varas esošajiem pašlaik nesaskaņas un sadzīves konflikti starp krieviem un latviešiem ir izdevīgāki nekā protestos apvienotā neapmierinātība ar cenām un dzīves līmeņa kritumu.”* Raidījuma vadītājas teiktais, ka aukstumā vai bez naudas sēdošo cilvēku aizkaitinājumu pie varas esošie var vērst uz vietējiem krieviem, liecina par tiešu un nepārprotamu naida kurināšanu starp šīm sabiedrības grupām. Tāda naida kurināšana satur aicinājumus diskreditēt Latvijas valsts struktūras un varas pārstāvjus. Vienlaikus Raidījuma vadītāja, sakot, ka pie varas esošajiem pašlaik nesaskaņas un sadzīves konflikti starp krieviem un latviešiem ir izdevīgāki nekā protestos apvienotā neapmierinātība ar cenām un dzīves līmeņa kritumu, faktiski pati virza sabiedrisko domu uz konfliktiem un nesaskaņām starp latviešiem un krieviem, kā arī pauž nostāju, ka latvieši speciāli veicina konfliktus ar krievu tautības cilvēkiem. Jāatzīmē, ka Latvijā nav vērojama tāda situācija, ka gan par enerģētisko krīzi, gan par Krievijas uzsākto karu Ukrainā, tiktu vainoti Latvijas krievi, kā to vēlas norādīt Raidījuma vadītāja.

[13.4] Raidījuma vadītāja saka (skat. augstāk Tulkojumu punktā [8]), ka *“patiesībā nacionālisti labi zina, ka lielākā daļa krievu jauniešu zina gan latviešu, gan angļu, gan krievu valodu, un arī pilsonība viņiem ir. Ar aizliegumu publiskās vietās runāt krievu valodā, ierobežojumiem, ko paredzēts ieviest ES valodu lietošanā, ir jāatņem krievvalodīgajiem*

jauniešiem priekšrocība konkurencē. Tiktāl, ka nesekmīgais no latviešu skolas ir kļuvis darba tirgū vērtīgāks par teicamnieku no mazākumtautību skolas, un visu latviešu politiķu klusējošā piekrišana liecina par to, ka viņi neiebilst, lai krieviem tiktu ierādīta viņu vieta, maigi izsakoties, visai neapskaužama.” Raidījuma vadītājas teiktais, ka krievvalodīgajiem jauniešiem, kuri zina latviešu, krievu un angļu valodu, krievu valodas aizliegums publiskās vietās atņems priekšrocības konkurencē, lai nesekmīgais no latviešu skolas kļūtu darba tirgū vērtīgāks par teicamnieku no mazākumtautību skolas, liecina par tiešu un nepārprotamu naida kurināšanu starp krievvalodīgajiem un latviešiem. Mazāk izglītotam un mazāk informētam skatītājam/klausītājam, informācija, ka krievu valodas pielietojumu publiskajās vietās samazina tāpēc, lai nesekmīgais no latviešu skolas darba tirgū varētu izkonkurēt krievvalodīgo jaunieta, kurš zina latviešu, krievu un angļu valodu, varētu tikt uzņemta kā patiesa informācija, kas atbilst realitātei. Taču šāds nav virzīto likuma grozījumu mērķis.

Ievērojot visu minēto, konstatējams, ka Raidījumā ir pārkāpts EPLL 26.panta pirmās daļas 3.punkts.

[14] Laikā, kurā viltus ziņas un neobjektīva informācija var iespaidot vismaz daļas sabiedrības viedokli par notikumiem un procesiem gan Latvijas valstī, gan arī citās valstīs, ir nepieciešams nodrošināt, ka elektronisko plašsaziņas līdzekļu programmās izplatīto informatīvi analītisko raidījumu ietvaros informācija tiek atspoguļotas ar pietiekamu augstu precizitāti – tā, lai nemaldinātu sabiedrību. Ikvienu elektroniskā plašsaziņas līdzekļa pienākums ir izplatīt informāciju, kura ir faktos balstīta un pienācīgi precīza, nevis neobjektīva, sagrozīta un maldinoša. Tāpat ir būtiski nodrošināt, ka elektroniskie plašsaziņas līdzekļi, veidojot raidījumus, veido tos profesionāli un atbilstoši nozari regulējošo normatīvo aktu noteikumiem, tajā skaitā neiekļaujot raidījumos naidu kurinošus izteikumus.

[15] EPLL 80.panta pirmā daļa noteic: *“Par šajā likumā noteikto aizliegumu un ierobežojumu pārkāpšanu vai pienākumu neievērošanu attiecībā uz elektronisko plašsaziņas līdzekļu programmu veidošanu vai pakalpojumu sniegšanu pēc pieprasījuma piemēro brīdinājumu vai naudas sodu fiziskajai personai no desmit līdz simt naudas soda vienībām, bet juridiskajai personai — no simt līdz divtūkstoš naudas soda vienībām.”*

[16] AAL 19.panta pirmā daļa nosaka, ka *“sodu par administratīvo pārkāpumu piemēro ietvaros, ko nosaka likums vai pašvaldību saistošie noteikumi, kuros paredzēta atbildība par izdarīto pārkāpumu.”*

[17] AAL 19.panta otrajā daļā noteikts, ka *“nosakot administratīvā soda veidu un mēru, ņem vērā izdarītā pārkāpuma raksturu, pie atbildības saucamās personas personību*

(juridiskajai personai — reputāciju), mantisko stāvokli, pārkāpuma izdarīšanas apstākļus, atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus.”

[18.] Nosakot administratīvā soda apmēru, Padome ņem vērā turpmāk norādītos apsvērumus:

[18.1] izdarītā pārkāpuma raksturs: pārkāpums radies, jo SIA “Global Entertainment” neveica visus iespējamus pasākumus Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma 26.panta pirmās daļas 3.punkta noteikumu ievērošanai. SIA “Global Entertainment” nav apzinājusies savu darbību prettiesisko raksturu un nav paredzējusi pārkāpuma seku iestāšanās iespēju, kaut gan tās varēja un vajadzēja paredzēt;

[18.2] pārkāpuma izdarīšanas apstākļi: nav konstatējams, ka pārkāpums būtu radies tehniskas kļūdas dēļ vai žurnālistes/raidījuma vadītājas pārskatīšanās vai neapzinātas kļūdas dēļ;

[18.3] pie atbildības saucamās personas personība (reputācija): SIA “Global Entertainment” neizprot izdarītā pārkāpuma būtību un savu vainu neatzīst. SIA “Global Entertainment” ir iesniegusi paskaidrojumus administratīvā pārkāpuma lietā Padomes noteiktajā termiņā;

[18.4] pie atbildības saucamās personas mantiskais stāvoklis: saskaņā ar publiski pieejamo SIA “Global Entertainment” gada pārskatu, 2021.gada pārskata periodu SIA “Global Entertainment” noslēgusi ar EUR 204 763 lieliem zaudējumiem;

[18.5] administratīvo atbildību pastiprinoši vai mīkstinoši apstākļi: administratīvo atbildību pastiprinoši vai mīkstinoši apstākļi nav konstatēti;

[18.6] juridiskas personas vaina nosakāma, ņemot vērā divus nosacījumus: pirmkārt, vai juridiskajai personai bija iespēja nodrošināt noteikumu ievērošanu, par kuru pārkāpšanu ir paredzēta administratīvā atbildība, otrkārt, vai juridiskā persona veica nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu šo noteikumu ievērošanu (*sk. Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta 2009.gada 5.marta spriedums lietā Nr.SKA-19/2009*);

[18.7] saskaņā ar Administratīvās atbildības likuma 13.pantu “*administratīvais sods ir ietekmēšanas līdzeklis, kas tiek piemērots administratīvo pārkāpumu izdarījušajai personai, lai aizsargātu sabiedrisko kārtību, atjaunotu taisnīgumu, sodītu par izdarīto pārkāpumu, kā arī atturētu administratīvo pārkāpumu izdarījušo personu un citas personas no turpmākas administratīvo pārkāpumu izdarīšanas.*”;

[18.8] pieņemot lēmumu par soda mēra apjomu, Padome ņem vērā Padomes izstrādātās “*Vadlīnijas Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma 26.panta “Programmu veidošanas*

ierobežojumi” pirmās daļas piemērošanai”, kā arī to, ka SIA “Global Entertainment” neizprot pārkāpumu un neatzīst vainu.

Nemot vērā iepriekš minēto, Padome uzskata par nepieciešamu piemērot administratīvo sodu 1600 (viens tūkstotis seši simti) naudas soda vienības jeb EUR 8000 (astoņi tūkstoši *euro*) apmērā, kas uzskatāms par soda apmēru, kas nenodara SIA “Global Entertainment” ar pārkāpumu nesamērojamus materiālus zaudējumus, vienlaikus stimulējot SIA “Global Entertainment” un citus elektroniskos plašsaziņas līdzekļus turpmāk ievērot EPLL prasības attiecībā uz programmu veidošanas nosacījumu un ierobežojumu ievērošanu.

Ievērojot minēto un saskaņā ar Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma 26.panta pirmās daļas 3.punktu, 80.panta pirmo daļu un Administratīvās atbildības likuma 151.panta 1.punktu, kā arī 153.panta pirmo daļu, Padome

n o l e m j :

- 1. Sodīt pakalpojuma pēc pieprasījuma sniedzēju SIA “Global Entertainment”, reģistrācijas numurs 52103108431, par Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma 80.panta pirmajā daļā paredzētā pārkāpuma izdarīšanu 2022.gada 3.septembrī, uzliekot administratīvo sodu –1600 (viens tūkstotis seši simti) naudas soda vienības jeb EUR 8000 (astoņi tūkstoši *euro*) apmērā.**
- 2. Pieņemto lēmumu paziņot SIA “Global Entertainment”.**

Administratīvais sods jāsamaksā 1 (viena) mēneša laikā zemāk norādītajā bankas kontā:

Saņēmējs: Valsts kase

Reģistrācijas Nr.90000050138

Konta Nr. LV78TREL1060001019900

Saņēmēja banka: Latvijas Banka

Bankas BIC: TRELLV22

Saskaņā ar Administratīvās atbildības likuma 166.panta pirmo un otro daļu, kā arī 168.panta pirmo daļu persona, kura saukta pie administratīvās atbildības, šo lēmumu desmit darba dienu laikā no lēmuma paziņošanas dienas var pārsūdzēt rajona (pilsētas) tiesā pēc tās juridiskās adreses, iesniedzot sūdzību Nacionālajai elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomei.

Saskaņā ar Administratīvās atbildības likuma 262.pantu termiņš lēmumā noteiktā naudas soda labprātīgai izpildei pilnā apmērā tiek noteikts 1 (viens) mēnesis no dienas, kad lēmums ir stājies likumīgā spēkā. Naudas soda brīvprātīgas izpildes kārtība ir noteikta Administratīvās atbildības likuma 263.pantā.

Gadījumā, ja naudas sods labprātīgi netiek samaksāts šajā lēmumā noteiktajā termiņā, tad saskaņā ar Administratīvās atbildības likuma 269.panta pirmo daļu iestāde pēc naudas soda brīvprātīgas izpildes termiņa beigām nekavējoties nodod lēmumu par sodu piespiedu izpildei zvērinātam tiesu izpildītājam.

Padomes priekšsēdētājs

Ivars Āboliņš

*DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA
ZĪMOGU*